

Pankinjohtaja Sinikka Salo
Suomen Pankki

Innovaatiot, yritysten kasvu ja rahoitusmarkkinat

Esitys eduskunnan 100-vuotisjuhlaseminaarissa Kauhajoella 2.12.2006

Arvoisa juhlayleisö!

Ensinnäkin haluan kiittää lämpimästi kutsusta Kauhajoelle. Tämä on aivan erityinen ilo, sillä Kauhajoki on synnyinpitäjäni, jossa elin viisi ensimmäistä vuottani. Näin yrittäjäseminaarissa mainittakoon, että vanhempani olivat täällä nuorina – vain hieman yli 20-vuotiaina – valmentautumassa yrittäjiksi, jatkamaan isoisäni kauppatoimintaa vähän pohjoisempana Etelä-Pohjanmaata, Kortesjärvellä. Isäni oli täällä kirkonkylän osuuskaupan myymälänhoitajana ja äitini omisti puolet Kauhajoen Kotikutomosta!

Hyvät kuulijat!

Suomen kokonaistuotanto on kehittynyt sadan viime vuoden aikana ennennäkemättömän suotuisasti. Tämä on tehnyt mahdolliseksi edistyksen myös terveyden, sosiaalihuollon ja muiden hyvinvointipalveluiden alalla. Elinolojen yleistä kohentumista kuvaa ehkä paremmin kuin mikään muu yksittäinen tunnusluku elinajan pidentyminen. Vastasyntyneen odotettu elinaika on nyt noin 32 vuotta pitempi kuin sata vuotta sitten.

Asukasta kohti laskettu kokonaistuotanto on kasvanut yhtäältä tuotannon pääomavaltaisuuden ja toisaalta tuotannontekijöiden – työn ja pääoman – tuottavuuden kasvun myötä. Näistä kahdesta tuottavuuden kasvun arvioidaan olleen sadan viime vuoden aikana selvästi merkittävämpi. Sen merkitys on korostunut entisestään 1980-luvun jälkeen, kun pääomakannan kasvu on hidastunut.

Tehokkaasti toimivassa ja pitkälle edistynyttä teknologiaa hyödyntävässä kansantaloudessa tuottavuuden kasvu edellyttää panostusta uuteen teknologiaan. Tieteellisten ja teknisten keksintöjen kaupallinen ja taloudellinen hyödyntäminen – eli innovaatiotoiminta – tarkoittaa uusia ja aikaisempaa parempia tuotteita ja palveluita tai uusia, entistä tehokkaampia tapoja tuottaa entisiä tuotteita ja palveluja. Tutkimus- ja tuotekehittelymenot ovat innovaatiotoiminnan oleellisia panoksia, vaikkakaan toiminnan tulokset - onnistuneet innovaatiot - eivät tietenkään riipu pelkästään niistä.

Rahoitusmarkkinat kanavoivat talouden voimavaroja alhaisen tuottavuuden toimialoilta ja yrityksiltä korkean tuottavuuden toimialoille ja yrityksille. Toisin sanoen ne rahoittavat talouden rakennemuutosta. Teollistumisen yhteydessä työvoima siirtyi maataloudesta teollisuuteen. Nyt meneillään on uusi rakennemuutos, jossa tuotannontekijät siirtyvät teollisuustuotteiden valmistuksesta korkean tuottavuuden palveluihin. Tämä rakennemuutos on osa talouden globalisaatiota, jonka olennainen osa on rahoitusmarkkinoiden voimakas kansainvälistyminen.

Rahoitusmarkkinat myös välittävät rahoitusta investointeihin, jotka tähtäävät yritysten tuottavuuden kasvun nopeuttamiseen. Uuden teknologian käyttöönottoon yrityksessä liittyy usein investointeja koneisiin ja laitteisiin, mutta enenevästi tuottavuutta kohotetaan innovaatioilla ja muilla aineettomilla investoinneilla. Asemansa jo vakiinnuttaneet yritykset voivat rahoittaa tavanomaisen innovaatiotoimintansa pitkälti tulorahoituksella. Uuden teknologiayrityksen aloittaminen tai merkittävän innovaatiohankkeen toteuttaminen vaatii sitä vastoin lähes poikkeuksetta ulkoista rahoitusta.

Hyvin toimivilla rahoitusmarkkinoilla yrityksen riskit voidaan hajauttaa tehokkaasti. Näin innovaatioyritykset voivat keskittyä siihen mitä parhaiten osaavat ja kasvaa olosuhteiden niin salliessa mahdollisesti hyvinkin nopeasti. Riskien kansainvälisen hajauttamisen ansiosta myös pienissä maissa toimivat yritykset voivat kasvaa alallaan maailman johtaviksi.

Tämän esitykseni teema kiteytettynä on sisämarkkinoiden ja etenkin integroituneiden eurooppalaisten rahoitusmarkkinoiden siunauksellisuus kasvuyritysten kannalta. Tarkastelen ensin mitä ominaisuuksia vaaditaan hyviltä riskirahoitusmarkkinoilta – innovaatioiden rahoittaminenhan on lähes aina riskirahoitusta. Tässä luonnollisesti Yhdysvaltain kehittyneet ja syvät rahoitusmarkkinat tarjoavat hyvän vertailupohjan ja havainnollistavat miksi Euroopassakin on tarve saada aikaan yhdentyneet rahoitusmarkkinat. Sen jälkeen muutama sana Suomen innovaatorahoitusjärjestelmästä ja siitä miksi meidänkin kasvuyrityksemme voisivat hyötyä yhdentyneistä riskirahoitusmarkkinoista. Lopuksi arvioin lyhyesti, missä vaiheessa olemme rahoitusmarkkinoiden eurooppalaisessa yhdentymisessä ja mitä toimia tarvitaan yhtenäisten rahoitusmarkkinoiden tiellä vielä olevien esteiden purkamiseksi.

Hyvien riskirahoitusmarkkinoiden ominaisuuksia ja merkitys innovaatiotoiminnalle ja kasvulle

Innovaatioiden rahoittaminen on lähes aina riskirahoitusta. Tämä johtuu ennen kaikkea siitä, että innovaatiohankkeiden tuottojakauma on vino. Tapahtuu toisin sanoen paljon epäonnistumisia, ja vain harvoja todellisia onnistumisia - mutta onnistuneista hankkeista saatavat tuotot saattavat olla hyvin suuria, jopa tuhatkertaisia alkuperäiseen panokseen verrattuna.

Kannattavien innovaatiohankkeiden tunnistaminen on haastava ja ammattitaitoa vaativa tehtävä paitsi innovoiville yrityksille myös innovaatiohankkeiden rahoittajille. Suurimmat mahdollisuudet mutta samalla myös suurimmat riskit ovat uusilla, nopeasti kasvavilla aloilla ja uusien, toimintansa juuri aloittavien yritysten rahoittamisessa.

Näitä yrityksiä koskevien rahoituspäätösten haastavuutta lisää se, että innovaatioiden kehittämiskustannukset saattavat olla suuria, ja joillakin aloilla saattaa kestää hyvinkin kauan, ennen kuin hankkeen kannattavuus selviää. Hankkeen toteuttamisaikana ei kerry useinkaan sellaista pääomaa, jota voitaisiin käyttää rahoituksen vakuutena, ja rahoittajilla saattaa olla koko ajan epäselvä kuva hankkeen todellisista mahdollisuuksista.

Hyvin toimivat riskirahoitusmarkkinat allokoivat rahoitusta sellaisille hankkeille, joiden odotettu tuotto on hyvä. Toisaalta ne myös karsivat sellaisia hankkeita, joiden tulevaisuuden näkymät ovat huonot suhteessa niiden riskeihin.

Riskisijoitukset eivät sinällään ole uusi keksintö, vaan niitä on tehty eri muodoissa jo vuosisatoja, ellei peräti vuosituhansia. Kehittyneillä rahoitusmarkkinoilla riskirahoitusmarkkinat ovat kuitenkin eriytyneet omaksi markkinalohkokseen. Nykyisenkaltainen, ammattimainen ja erityisiin rahastoihin perustuva pääomasijoitustoiminta on saanut alkunsa Yhdysvalloissa, jossa ensimmäisten pääomasijoitusyritysten tavoitteena oli kaupallistaa toisen maailmansodan aikana kehitettyjä teknologioita.

Yksi viimeaikaisessa talouskehityksessä runsaasti huomiota saanut piirre on se, että kokonaistuotannon ja tuottavuuden kasvu on ollut 1990-luvulta alkaen nopeampaa Yhdysvalloissa kuin Euroopassa. Tuottavuus on kasvanut Yhdysvalloissa Eurooppaa nopeammin erityisesti runsaasti tietoa ja viestintää käyttävillä palvelualoilla kuten vähittäis- ja tukkukaupassa sekä rahoituspalveluissa.

Samalla kun tuottavuuden kasvu on ollut Euroopassa hitaampaa kuin Yhdysvalloissa, Euroopan yritykset ovat panostaneet Yhdysvaltain yrityksiä vähemmän kehittämis- ja tutkimustoimintaan. Suhteessa kokonaistuotantoon Yhdysvaltain tutkimus- ja kehitysmenot ovat puolitoistakertaiset EU-alueeseen verrattuna. Lisäksi yritysten osuus kaikista tutkimus- ja kehittämismenoista on Yhdysvalloissa selvästi suurempi kuin Euroopassa keskimäärin. Yritysten voimakkaamman panostuksen innovaatiotoimintaan on arvioitu olevan yksi Yhdysvaltain suotuisaa tuottavuuskehitystä selittävä tekijä.

Rahoitusmarkkinoiden kehityserot saattavat selittää osan Euroopan ja Yhdysvaltain erilaisesta innovaatioaktiivisuudesta. Yritysrahoitusmarkkinat ovat Yhdysvalloissa yleisesti ottaen kehittyneemmät kuin Euroopassa. Suuret, globaalisti toimivat eurooppalaiset yritykset pystyvät epäilemättä toteuttamaan rahoitukseen liittyvät päätöksensä nykyisinkin hyvin kilpailukykyiseen hintaan siitä riippumatta, missä maassa niiden pääkonttori sijaitsee. Pienten ja keskisuurten yritysten osalta rahoitusinstrumenttien saatavuus on sitä vastoin rajoittuneempi, etenkin pienissä maissa, ja ne saattavat myös kohdata rahoitustoimissaan melko suuriakin korkomarginaaleja.

Erityisesti ne osat rahoitusjärjestelmää, jotka keskittyvät korkean osaamisen yritysten alkuvaiheen rahoittamiseen, ovat Euroopassa yhä melko kypsymättömiä. Tämä koskee sekä pääomasijoitustoimintaa että myös yritysten listautumista. Sijoitusten pääomasijoitusmarkkinoille arvioidaan olevan Yhdysvalloissa moninkertaiset Eurooppaan verrattuna. Yhdysvalloissa on myös runsaasti yksityishenkilöiden tekemiä riskisijoituksia (eli ns. business angels -sijoituksia), joiden yhteismäärän on arveltu ylittävän pääomasijoitusrahastojen alkuvaiheen ja kasvuvaiheen yrityksiin tekemien sijoitusten määrän.

Yksi eurooppalaisten pääomasijoitusten kehittymättömyyden selitys lienee se, että niiden markkinat ovat Euroopassa edelleen pitkälti kansallisia. Tämä saattaa ohjata rahoitusta pieniin hankkeisiin ja vaikeuttaa rahoituksen löytymistä sellaisille hankkeille, joissa tähdätään suoraan koko Euroopan markkinoille. Esimerkiksi Suomessa juuri viimeainittujen yritysten rahoitus on keskeistä – perustuuhan

Suomen selviytymisstrategia suuressa määrin juuri sellaiseen korkean osaamisen ja teknologian hyödyntämiseen, jolle kotimarkkinat Suomessa ovat jo aluksi liian pienet.

Suomen innovaatiotoiminta keskittynyttä, innovaatorahoitus hajanaista

Suomea pidetään osaamisen mallimaana. Suomen tutkimus- ja kehittämismenot suhteessa bruttokansantuotteeseen olivat vuonna 2005 noin 3,5 %, josta yritysten osuus oli noin 70 %. Suomen luvut kestävät hyvin vertailun Yhdysvaltojen kanssa ja myös eurooppalaisittain: Suomi on Ruotsin jälkeen Euroopan tutkimusintensiivisin maa. Tutkimus- ja kehittämistoiminta on myös ollut varsin tehokasta. Tästä eräs osoitus on se, että suomalaisille myönnetään patenteja asukasta kohden enemmän kuin minkään muun EU-maan kansalaisille saksalaisia lukuun ottamatta. Myös tuotannontekijöiden tuottavuus on kasvanut hyvin verrattuna muihin EU-maihin tai jopa Yhdysvaltoihin. Joillakin aloilla kuten televiestintäteknologiassa se on jo saavuttanut maailman huipputason.

Suomen tutkimus- ja kehittämistoiminta on kuitenkin hyvin keskittynyttä. Suurin osa toiminnasta tehdään tieto- ja viestintäteknologian toimialalla. Yhden yrityksen, Nokian, arvellaan vastaavan noin kolmasosasta koko kansantalouden ja vajaasta puolesta yrityssektorin tutkimus- ja kehittämismenoista.

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan keskittyneisyys kertoo tietysti pitkälti tieto- ja viestintäteknologia-klusterin vahvuudesta ja menestyksestä. Toisaalta se viittaa siihen, että muiden yritysten tutkimuspanostus on suhteellisen vaatimatonta. Yritysten innovaatiotoimintaa EU:ssa kartoitettaessa onkin havaittu, että innovaatiotoimintaa harjoittavia yrityksiä on Suomessa vain saman verran kuin EU-maissa keskimäärin.

Suomen yritysrahoitusympäristö on muuttunut ja kehittynyt viimeisen 10-15 vuoden aikana voimakkaasti. Rahoitusjärjestelmämme on monipuolistunut ja sen pankkikeskeisyys on vähentynyt. Olen tuskin liian optimistinen, jos arvelen, että rahoituksen saatavuus ei yleensä enää ole suuri ongelma edes pienille ja keskisuurille yrityksille.

Innovaatioiden tuotteistamiseen ja rahoittamiseen tarvitaan kuitenkin riskirahoitusta. Talouden kasvudynamiikan kannalta on tärkeää, että meillä on tarjolla oman pääoman ehtoista rahoitusta tehokkaasti – ja tarpeen mukaan valikoivasti – kanavoiva riskisijoitustoimiala.

Merkille pantava piirre yritysrahoitusjärjestelmässämme on, että siinä toimii useita erilaisia julkista yritysrahoitusta ja -tukea tarjoavia organisaatioita. Julkista yritysrahoitusta tarjoavat ja yritysten tutkimus-, kehitys- ja kehittämistoimintaa tukevat mm. Teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus Tekes, Suomen Teollisuussijoitus, Sitra, Finnvera sekä Teollisuussijoitus ja työvoima- ja elinkeinokeskukset eli ns. TE-keskukset.

Rahoituksen julkista tarjontaa ei voida pitää kokonaisuutena ottaen vähäpätöisenä. Suomen Pankin ja kauppa- ja teollisuusministeriön kyselyn mukaan suurista teollisuusyrityksistä 40 % oli käyttänyt viimeisen vuoden aikana julkista yritysrahoitusta. On myös arvioitu, että noin joka kolmas suomalainen pk-yritys olisi joskus saanut jonkinlaista julkista rahoitusta tai tukea.

Rahoitusmarkkinoiden kehityksestä huolimatta julkisen rahoituksen tarjonta saattaa joissakin tapauksissa vieläkin olla tarpeen. Tätä en halua kiistää. Olen kuitenkin sitä mieltä, että on myös hyvä muistaa julkisen rahoituksen runsaaseen tarjontaan liittyvät erilaiset ongelmat.

Meidän on uskallettava kysyä, minkälaisen olosuhteiden vallitessa julkista yritysrahoitusta kanavoiva yksittäinen organisaatio tai yleisemmin koko julkinen yritysrahoitusjärjestelmä pystyy ratkaisemaan ongelmia, joita yksityiset rahoitusmarkkinatoimijat eivät ole onnistuneet markkinaehtoisesti ratkaisemaan. Samalla joudutaan pohtimaan nykyisen ainakin ulkopuolisen silmin varsin hajanaiselta vaikuttavan julkisen yritysrahoitusjärjestelmämme tehokkuutta.

Julkinen yritysrahoitusjärjestelmän tehokkuuden ohella on kiinnitettävä huomiota siihen, että yksityinen riskirahoitus on runsasta ja että rahoittajat pystyvät tarvittaessa ottamaan suuriakin riskejä. Tällaiseen toimintaympäristöön pitäisi pyrkiä myös Suomessa. Suomen riskisijoitusmarkkinoita voidaan varmaankin kohentaa kansallisin toimin. Keskeistä on kuitenkin mielestäni myös Suomen kannalta koko EU:n riskisijoitusmarkkinoiden kehittäminen. Tällöin investointipäätöksiä tehtäessä kansallisten tekijöiden merkitys vähenee ja toimialakohtaisten tekijöiden merkitys kasvaa. Sijainniltaan syrjäiselle maalle kuten Suomelle tämä on etu.

Syvien ja hyvin toimivien rahoitusmarkkinoiden luominen euroalueelle/EU:hun keskeistä

Syvien ja hyvin toimivien rahoitusmarkkinoiden luominen EU:hun on keskeistä pyrittäessä tarjoamaan eurooppalaisille yrityksille – myös suomalaisille kasvuyrityksille - laajat ja avoimet kotimarkkinat. On selvää, että ilman yhtenäisiä, rajattomia rahoitusmarkkinoita yhteiset markkinat palveluksille ja tavaroille eivät voi toimia optimaalisesti eivätkä yritykset pääse hyödyntämään innovaatioitaan Euroopan laajuisesti ja tuotteistamaan niitä parhaalla mahdollisella tavalla. Kuten olen korostanut, tämä on erityisen tärkeää suomalaisten innovaatioyritysten kannalta. Toisin sanoen koko sisämarkkinoiden idea jää puolitiehen, ellei Eurooppaan saada syviä ja likvidejä rahoitusmarkkinoita.

Yhdentyminen edistää rahoitusmarkkinoiden kilpailua ja teknistä kehitystä sekä laajentaa ja syventää rahoituksen välitystä. Tätä kautta se tehostaa pääomien käyttöä ja vahvistaa kokonaistuotannon kasvupotentiaalia.

Vaikka rajat ylittävien sijoitusten ja investointien määrä onkin kasvanut, riskirahoitusmarkkinoiden integraatio on Euroopassa vielä alkuvaiheessaan. Viime vuonna eurooppalaisten pääomasijoitusrahastojen tekemistä investoinneista yli 60 % suuntautui rahaston kotimaahan ja vain 35 % muihin Euroopan maihin.¹

Eurooppalaisten riskirahoitusmarkkinoiden kansallista lohkoutuneisuutta selitetään usein lainsäädännöllisillä, verotuksellisilla ja hallinnollisilla esteillä, jotka vaikeuttavat sekä rajojen yli tapahtuvaa riskisijoittamista että yli rajojen suorittavia investointeja. Lisäksi sääntely vaihtelee maiden välillä, joka sekin osaltaan hankaloittaa riskisijoittajien mahdollisuuksia toimia tehokkaasti Euroopan laajuisesti. Yhtenäisempi toimintaympäristö tarjoaisi eurooppalaisille riskisijoittajille laajemmat ja paremmin toimivat markkinat, mikä tukisi yritysten innovaatiotoimintaa ja kasvua.

Yhdysvaltain esimerkki osoittaa, että laajat ja syvät pääomarahoitusmarkkinat tarjoavat mahdollisuuksia rahoittaa dynaamisten yritysten merkittäviäkin hankkeita. Integroituneilla markkinoilla olisi mahdollista rahoittaa nykyistä laajemmassa mittakaavassa myös sellaisia hankkeita, jotka tähtäävät suoraan koko Euroopan markkinoille. Pääomasijoitustoiminnan eurooppalaistuminen tarjoaisi etuja myös pääomasijoittajille, jotka voisivat voimavaransa yhdistämällä hajauttaa toimintaan välttämättä liittyviä

¹ Näihin lukuihin sisältyy venture capital rahastojen lisäksi myös yritysjärjestelyihin ja kypsempiin yrityksiin sijoittavia ns. buy-out -rahastoja.

riskejä ja käyttää tehokkaammin alan niukkoja asiantuntijaresursseja. Lisäksi laajoilla ja hyvin toimivilla rahoitusmarkkinoilla olisi entistä helpompaa irtautua sijoituksista joko listautumisen tai yrityskaupan kautta, mikä on tärkeää pääomasijoitustoimialan pitkän aikavälin kehityksen kannalta.

Aidosti yhdentyneisiin rahoitusmarkkinoihin pääsemiseksi Euroopassa tarvitaan sekä lainsäädännöllistä työtä että rahoitusmarkkinoiden eri osapuolten toimia rahoitusmarkkinoiden perusrakenteiden integroimiseksi. Tätä pitkälti näkymätöntä työtä onkin Euroopassa tehty paljon viime vuosina ja sen tuloksena EU:ssa ollaan toteuttamassa ja suunnittelemassa useita merkittäviä rahoitusmarkkinoiden rakenteiden uudistamiseen ja tehostamiseen tähtäviä yhteishankkeita. Lähivuosina on ajankohtaista erityisesti vähittäispankkitoiminnan ja selvitys- ja maksujärjestelmien integraation syventäminen.

Hyvät kuulijat! Hyvin toimivat, Euroopan laajuiset rahoitusmarkkinat ovat keskeisessä asemassa, kun EU pyrkii rakentamaan taloudellisesti yhtenäistä ja dynaamista Eurooppaa.

Euron käyttöönoton myötä rahoitusmarkkinoiden yhdentymiskehityksessä on saavutettu merkittäviä edistysaskeleita. Rahoitusmarkkinoiden monet muut sektorit, kuten pääomasijoitustoiminta, ovat kuitenkin edelleen lohkoutuneet kansallisesti. EU:n rahoitusmarkkinoiden tulevan yhdentymiskehityksen suhteen on mielestäni syytä olla optimistinen. Edut aidosti yhtenäisten rahoitusmarkkinoiden luomisesta ovat kustannuksiin verrattuna yksinkertaisesti liian suuret, jotta voisimme jättää ne hyödyntämättä. Mutta optimismi ei kuitenkaan merkitse sitä, että kehitys toteutuisi ilman vahvaa sitoutumista siihen. Rahoitusmarkkinoiden yhdentymisen tärkeys onkin pidettävä poliittisella asialistalla sekä meillä Suomessa että EU:n tasolla.

Vaikka olen edellä puhunut pääasiassa yritysrahoitusympäristön kehityksestä ja rahoituksen tarjonnasta, Suomen ongelmana ei varmaankaan ole pelkästään rahoituksen tai edes riskirahoituksen saatavuus. Kyse on myös yrittäjyydestä ja halukkuudesta riskinottoon. Täällä Pohjanmaalla yrittäjyys on perinteisesti ollut arvossaan ja yrittäjiä suhteellisesti enemmän kuin muualla Suomessa. Kyselytutkimukset kuitenkin osoittavat, että suomalaiset keskimäärin ovat mieluummin työntekijöitä kuin yrittäjiä (vähemmän kuin 30 % on mieluummin yrittäjiä) ja että ero esimerkiksi Yhdysvaltoihin on tässä suhteessa suuri (reilut 30 prosenttiyksikköä). Myös muuhun Eurooppaan verrattuna halukkuus yrittäjyyteen on näin mitattuna Suomessa vähäistä.

Taloutemme kasvuedellytysten kannalta olisi kuitenkin tärkeää, että maassamme riittäisi yrittäjiä ja että yrittäjäksi valikoituisivat ne, joilla on kyky ja ennen kaikkea halu kantaa riskiä, tunnistaa merkittäviä kaupallisia sovelluksia ja johtaa tämän kaupallistamisen vaatimaa taloudellista toimintaa.

Eduskunta on koko toimintansa ajan pyrkinyt luomaan suomalaiselle yritystoiminnalle hyvän ja kilpailukykyisen toimintaympäristön. Tämä on osaltaan vaikuttanut kokonaistuotannon ja tuottavuuden suotuisaan kehitykseen sadan viime vuoden aikana. Myös tulevaisuudessa pitää huolehtia siitä, että yritystoiminnan edellytykset säilyvät Suomessa hyvinä. Suomalaiset voivat menestyä globaalistuvassa maailmantaloudessa vain, jos yhteiskuntamme on uudistumiskykyinen, tarjoamme yrityksille kilpailukykyisen ja joustavan toimintaympäristön sekä tuotamme ja hyödynnämme uusinta osaamista ja tietoa paremmin ja nopeammin kuin muut. Tämä tarkoittaa, että eduskunnan merkitys yhteiskunnan uudistumis- ja kilpailukyvyn takaajana korostuu tulevaisuudessa entistä enemmän.